

Oikeustapauskokoelma

Asia C-282/15

Queisser Pharma GmbH & Co. KG
vastaan
Saksan liittotasavalta

(Verwaltungsgericht Braunschweigin esittämä ennakkoratkaisupyyntö)

Ennakkoratkaisupyyntö – Tavaroiden vapaa liikkuvuus – SEUT 34–36 artikla – Täysin jäsenvaltion sisäinen tilanne – Elintarviketurvallisuus – Asetus (EY) N:o 178/2002 – 6 artikla – Riskinarvioinnin periaate – 7 artikla – Ennalta varautumisen periaate – Asetus (EY) N:o 1925/2006 – Jäsenvaltion lainsäädäntö, jossa kielletään aminohappoja sisältävien ravintolisien valmistus ja markkinoille saattaminen – Tilanne, jossa määräaikainen poikkeaminen kyseisestä kiellosta kuuluu kansallisen viranomaisen harkintavaltaan

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (neljäs jaosto) 19.1.2017

Jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentäminen — Elintarviketurvallisuus — Asetus N:o 178/2002 — Riskinarviointi ja ennalta varautumisen periaate — Sellaisen kansallisen lainsäädännön, jossa kielletään tiettyjen ravintolisien valmistus ja markkinoille saattaminen, antaminen ilman kattavaa riskinarviointia — Poikkeamismahdollisuutta, joka perustuu toimivaltaisen viranomaisen harkintaan ja on voimassa ainoastaan rajoitetun ajan siinäkin tapauksessa, että kyseessä oleva aine on vaaraton, ei voida hyväksyä

(Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 178/2002 6 ja 7 artikla)

Elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä 28.1.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 178/2002 6 ja 7 artiklaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa kielletään kaikkien aminohappoja sisältävien ravintolisien valmistus, käsittely ja markkinoille saattaminen lukuun ottamatta niitä tilanteita, joissa kansallinen viranomainen, jolla on tältä osin harkintavaltaa, myöntää poikkeuksen, jos kyseinen lainsäädäntö perustuu vain tiettyjä aminohappoja koskevaan riskinarviointiin – mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tutkittava. Kyseisiä artikloja on joka tapauksessa tulkittava siten, että ne ovat esteenä tällaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jos siinä säädetään, että poikkeuksia mainitussa lainsäädännössä tarkoitettusta kiellosta voidaan myöntää ainoastaan määräajaksi siinäkin tapauksessa, että aine on osoitettu vaarattomaksi.

Tässä yhteydessä on mainittava, että ennalta varautumisen periaatteen oikea soveltaminen edellyttää ensinnäkin niiden mahdollisesti kielteisten vaikutusten tunnistamista, joita kyseisten ainesosien tai elintarvikkeiden ehdotetulla käytämisellä on terveyteen, ja toiseksi terveysriskien kattavaa arviointia, joka perustuu luotettavimpiin käytettävissä oleviin tieteellisiin tietoihin ja kansainvälisen tutkimuksen tuoreimpiin tuloksiin (ks. vastaavasti tuomio 9.9.2003, Monsanto Agricoltura Italia ym., C-236/01,

EU:C:2003:431, 113 kohta ja tuomio 28.1.2010, komissio v. Ranska, C-333/08, EU:C:2010:44, 92 kohta). Kun siksi, että tehdyt tutkimukset eivät ole riittäviä, vakuuttavia tai selviä, osoittautuu mahdolliseksi määrittellä varmasti, onko väitetty riski olemassa tai kuinka merkittävä se on, mutta todellinen vahinko kansanterveydelle on todennäköinen siinä tilanteessa, että riski toteutuisi, ennalta varautumisen periaatteen nojalla on oikeus toteuttaa rajoittavia toimenpiteitä, kunhan ne ovat syrjimättömiä ja objektiivisia (tuomio 28.1.2010, komissio v. Ranska, C-333/08, EU:C:2010:44, 93 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Lisäksi on mainittava, että asetuksen N:o 178/2002 7 artiklan 2 kohdan mukaan kyseisen asetuksen 7 artiklan 1 kohdan nojalla toteutettujen toimenpiteiden on oltava oikeasuhteisia eivätkä ne saa rajoittaa kauppaa enemmän kuin on tarpeen unionin päättämän korkeatasoisen terveyden suojelun saavuttamiseksi, ja niissä on otettava huomioon tekninen ja taloudellinen toteutettavuus sekä muut tarkasteltavana olevan asian kannalta perustellut tekijät. Lisäksi kyseisiä toimenpiteitä on tarkasteltava uudelleen kohtuullisen ajan kuluttua sen mukaan, minkäluonteinen riski elämälle tai terveydelle on tunnistettu ja minkätyyppisiä tieteellisiä tietoja tarvitaan tieteellisen epävarmuuden selvittämiseksi sekä kattavamman riskinarvioinnin toteuttamiseksi.

Tällainen epävarmuus, joka kuuluu erottamattomasti ennalta varautumisen käsitteeseen, vaikuttaa jäsenvaltion harkintavallan laajuuteen ja heijastuu näin ollen suhteellisuusperiaatteen soveltamisen yksityiskohtiin. Tällaisissa olosuhteissa on katsottava, että jäsenvaltio saa ennalta varautumisen periaatteen perusteella toteuttaa suoja-toimenpiteitä odottamatta, että näiden vaarojen olemassaolo ja vakavuus osoitetaan täysimääräisesti. Riskinarviointi ei voi kuitenkaan perustua täysin hypoteettisiin näkökohtiin (tuomio 28.1.2010, komissio v. Ranska, C-333/08, EU:C:2010:44, 91 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

(ks. 56, 57, 59, 60 ja 68 kohta sekä tuomiolauselma)